

ความเป็นมาของอักษรธรรมอีสาน

อักษรธรรมอีสานเป็นตัวอักษรที่มีรูปลักษณะที่กลมคล้ายกันกับอักษรธรรมล้านนา หรือตัวเมือง หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอักษรยวนเป็นอย่างมาก จะแตกต่างกันบ้างบางตัวเท่านั้น สาเหตุที่คล้ายกันเป็นเพราะอักษรธรรมอีสานนั้นได้รับอิทธิพลและสืบทอดมาจากอักษรธรรมล้านนา ซึ่งมีพัฒนาการมาจากอักษรมอญโบราณดังที่ศาสตราจารย์ชววิช ปุณโณทก^๑กล่าวว่า เมื่อศึกษารูปแบบของอักษรตัวธรรมที่ใช้ในภาคอีสานและล้านช้างแล้วพบว่ามามีรูปแบบคล้ายกับอักษรยวนหรืออักษรตัวเมืองในภาคเหนือ ซึ่งทั้งอักษรตัวธรรมและอักษรตัวยวนในภาคเหนือนั้นได้สืบทอดมาจากอักษรมอญโบราณที่หริภุญไชย นั่นคืออักษรมอญหริภุญไชย พุทธศตวรรษที่ ๑๘ (คริสตศตวรรษที่ ๑๒) เป็นต้นแบบของอักษรยวนภาคเหนือและอักษรธรรมอีสาน

สาเหตุที่เชื่อว่าอักษรธรรมอีสานได้รับอิทธิพลและสืบทอดมาจากอักษรธรรมล้านนาเพราะหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องยืนยันที่ชัดเจนโดยกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรล้านช้าง (รวมถึงภาคอีสานบางส่วน) และอาณาจักรล้านนาในสมัยราชวงศ์มังราย ทั้งทางด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ทางสายเลือดแห่งเจ้าผู้ปกครองอาณาจักรทั้งสอง กล่าวคือในสมัยพระเจ้าวิสุทราช แห่งอาณาจักรล้านช้างได้ฟื้นฟูและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์โดยได้รับการสืบทอดมาจากเชียงใหม่และมีพระเถระผู้ใหญ่จากล้านช้างมาศึกษาพระธรรมวินัยจากล้านนาด้วย ต่อมาในสมัยพระเจ้าโพธิสาลราช (๒๐๖๓-๒๐๕๓) พระโอรสของพระเจ้าวิสุทราช ได้สมรสกับพระธิดาเจ้าเมืองเชียงใหม่ และในสมัยเดียวกันนี้พระเจ้าโพธิสาลราชได้ขอพระเทพมงคลเถระและบริวารพร้อมทั้งกัมภีร์พระไตรปิฎกจากเชียงใหม่มาเผยแผ่ล้านช้างเมื่อ พ.ศ. ๒๐๖๖ อีกด้วย ต่อมาในสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช พระโอรสของพระเจ้าโพธิสาลราชและเจ้าหญิงเมืองเชียงใหม่ได้เสด็จไปครองเมืองเชียงใหม่อยู่ระยะหนึ่งเพราะทางเชียงใหม่ขาดผู้สืบเชื้อสาย (พ.ศ. ๒๐๕๑-๒๐๕๓) เมื่อพระเจ้าโพธิสาลราชสวรรคตจึงเสด็จกลับไปครองอาณาจักรล้านช้าง และในการกลับมาครั้งนั้นพระองค์คงจะได้นำเอาพระธรรมกัมภีร์ วรรณคดี นักปราชญ์ราชบัณฑิตตลอดถึงช่างฝีมือ กลับมาล้านช้างด้วย ฉะนั้นตัวอักษรล้านนาที่ใช้กันแพร่หลายในอาณาจักรล้านนาในขณะนั้นก็น่าจะได้เข้ามามีบทบาทต่ออาณาจักรล้านช้างมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ในระยะแรกๆ อักษรทั้ง ๒ อาณาจักรนี้เป็นอักษรแบบเดียวกันเพราะนำอักษรธรรมล้านนามาใช้ในอาณาจักรล้านช้างช่วงต้นๆ ดังปรากฏในศิลาจารึกที่พบในภาคอีสานและล้านช้าง เช่น จารึกฐานพระพุทธรูปวัดสี่สะเกด เวียงจันทน์ (พ.ศ. ๒๐๓๓) จารึกฐานพระพุทธรูปพระประธานในพระอุโบสถวัดพระธาตุพนม (พ.ศ. ๒๐๔๖) จารึกวัดถ้ำสุวรรณคูหา (พ.ศ. ๒๐๖๖) เป็นต้น จารึกดังกล่าวมีรูปแบบสัณฐานตัวอักษรเหมือนกันกับอักษรธรรมล้านนาในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน

^๑ ชววิช ปุณโณทก. อักษรโบราณอีสาน : อักษรวิทยาอักษรตัวธรรมและไทยน้อย. กรุงเทพฯ : สยามเพรสแมเนจเม้นท์, ๒๕๔๐, ๕๔ .

เช่น จารึกฐานพระพุทธรูปวัดเชียงมั่น จังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. ๒๐๐๘) ศิลจารึกวัดช้างค้ำ จังหวัดน่าน (พ.ศ. ๒๐๕๑) เป็นต้น ต่อมารูปแบบของตัวอักษรล้านนาและตัวอักษรธรรมได้พัฒนาแตกต่างกันออกไปจนในปัจจุบันมีรูปแบบแตกต่างกันบ้างบางประการ เช่น ตัวอักษรธรรมล้านนา ได้เพิ่มเสียงวรรณยุกต์ เพิ่มเครื่องหมายกำกับเสียงตัวพยัญชนะ เป็นต้น ส่วนตัวอักษรธรรมในล้านช้างไม่ได้เพิ่มเติมอะไรมากและก็นำมาใช้ในภาคอีสานของไทยสืบต่อมา

สาเหตุที่เชื่อว่าตัวอักษรธรรมนั้น เพราะใช้ตัวอักษรชนิดนี้ในการบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเช่น พระไตรปิฎก พระธรรมคัมภีร์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นอักษรชั้นสูง อักษรศักดิ์สิทธิ์ ตัวอักษรชนิดนี้ใช้ในประเทศลาวก็เรียกว่าตัวธรรมลาว ใช้ในภาคอีสานก็เรียกว่า ตัวธรรมอีสานตามแต่ละท้องถิ่นจะเรียกแต่ก็คือตัวอักษรชนิดเดียวกันนั่นเอง

ตัวอย่างอักษรธรรมอีสาน

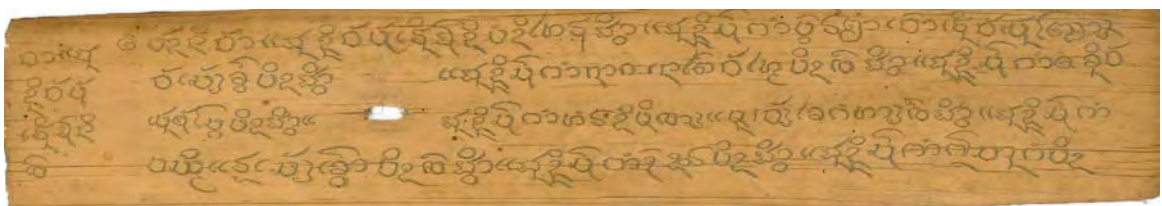
ศิลจารึกวัดคำสุวรรณคูหา (พ.ศ. ๒๑๐๖)

อ.สุวรรณคูหา จ.หนองบัวลำภู

ศิลจารึกวัดมหาผล (พ.ศ. ๒๔๐๓)

บ้านท่าขอนยาง ต.ท่าขอนยาง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม

ตัวอย่างอักษรธรรมอีสานในเอกสารโบราณในปัจจุบัน

อักษรวิธีกษรธรรมอีสาน

อักษรวิธีกษรธรรมอีสานแตกต่างจากอักษรวิธีกษรไทยปัจจุบันบางอย่าง โดยอักษรวิธีกษรธรรมอีสานจะวางพยัญชนะต้นซึ่งเป็นพยัญชนะตัวเต็มไว้บนบรรทัด และวางสระไว้รอบพยัญชนะต้น คือด้านหน้า ด้านหลัง ด้านบน ด้านล่างเหมือนอักษรวิธีกษรไทยปัจจุบัน ส่วนพยัญชนะตัวสะกดและพยัญชนะตัวควบกล้ำ จะวางไว้ใต้บรรทัด โดยใช้รูปพยัญชนะครึ่งตัวหรือครึ่งรูป ซึ่งเรียกว่า “ตัวเฟื่อง” หรือ “ตัวห้อย” ส่วนพยัญชนะตัวสะกดที่ไม่มีรูปครึ่งตัว จะเขียนด้วยตัวเต็ม

พยัญชนะ

พยัญชนะอักษรธรรมอีสานแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. พยัญชนะตัวเต็ม คือ พยัญชนะที่เขียนเต็มรูปตามรูปแบบปกติ มี ๓๗ รูป ทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้น เขียนไว้บนบรรทัด

๒. พยัญชนะตัวเฟื่อง หรือ ตัวห้อย (บางที่เรียกว่า “ตัวเชิง” เหมือนอักษรขอม) คือ พยัญชนะที่เขียนครึ่งรูป หรือครึ่งตัว โดยเขียนไว้ใต้บรรทัด ยกเว้น ตัวเฟื่อง ร (ຸ) จะวางไว้หน้าพยัญชนะตัวเต็ม และ ตัวเฟื่อง ง (ง) (ไม่อ้งแล่น) จะวางไว้บนพยัญชนะ ทำหน้าที่เป็นพยัญชนะตัวสะกดและพยัญชนะควบกล้ำ

รูปพยัญชนะตัวอักษรธรรมอีสาน แบ่งตามวรรคแบบภาษาบาลี มีดังนี้

วรรค ก

ก		ข		ค		ฅ		ง	
ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง
๓	๓̣	๔	๔̣	๕	๕̣	๖	๖̣	๗	๗̣

วรรค จ

จ		ฉ		ช/ช		ฌ		ญ	
ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง	ตัวเต็ม	ตัวเฟื่อง
๘	๘̣	๙	๙̣	๑๐	๑๐̣	๑๑	๑๑̣	๑๒	-

วรรค ฎ

ฎ		ฐ		ฑ/ด		ฒ		ณ	
ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง
ฎ	ฎ̄	ฐ	ฐ̄	ฑ	ฑ̄	ฒ	ฒ̄	ณ	ณ̄

วรรณค

ค		ก		ท		ธ		น	
ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง
ค	ค̄	ก	ก̄	ท	ท̄	ธ	ธ̄	น	น̄

วรรณป

บ/ป		ผ		ฝ		พ		ฟ	
ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง
บ	บ̄	ผ	ผ̄	ฝ	ฝ̄	พ	พ̄	ฟ	ฟ̄
ภ		ม							
ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง						
ภ	ภ̄	ม	ม̄						

เศษวรรณค

ย		ร		ล		ว		ส	
ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง
ย	ย̄	ร	ร̄	ล	ล̄	ว	ว̄	ส	ส̄
ห		พ		อ		ฮ		อย	
ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง	ตัวเต็ม	ตัวเพ็อง
ห	ห̄	พ	พ̄	อ	อ̄	ฮ	ฮ̄	อย	อย̄

หมายเหตุ

- พยัญชนะที่มีไว้สำหรับเขียนภาษาบาลีไม่นิยมนำมาเขียนภาษาอีสาน ได้แก่ ฆ ฉ ฌ ญ ฎ ฐ ณ พ (เพราะมีเสียงซ้ำกับ ค ส ช ย ต ถ น ล)
- ตัว ฑ จะใช้แทนเสียง ค ในภาษาอีสาน
- ตัว อย หรือ หยอหยาคน้ำ ใช้แทนเสียง หย (ห นำ ย)

๔. พยัญชนะที่เพิ่มเข้ามานอกเหนือจากภาษาบาลีเพื่อใช้เขียนภาษาอีสาน ได้แก่ ฝ ฟ ฮ อย ซึ่งอาจเรียกว่าพยัญชนะนอกวรรคก็ได้ ส่วน ช ค ป จะใช้รูปเดียวกันกับ ช ฌ และ บ

๕. ฉ ในภาษาอีสาน ส่วนมากจะใช้ ส แทน

พยัญชนะที่มี ห นำ

พยัญชนะที่มี ห นำในอักษรธรรมอีสานนั้นมี ๕ ตัว คือ ง, น, ม, ย, ล, ว เมื่อตามหลัง ห จะเปลี่ยนเป็นรูปตัวเพ็อง อยู่ได้ ห ดังนี้

๒ (ห) นำ ฉ (ง) มีรูปเป็น ๒๒

๒ (ห) นำ ฌ (น) มีรูปเป็น ๒๒

๒ (ห) นำ ฌ (ม) มีรูปเป็น ๒๒

๒ (ห) นำ ๒ (ย) มีรูปเป็น ๒๒

๒ (ห) นำ ๒ (ล) มีรูปเป็น ๒๒ , ๒๒

๒ (ห) นำ ๐ (ว) มีรูปเป็น ๒๒

สระ

สระอักษรธรรมอีสาน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ สระลอย และสระจม

๑. สระลอย คือ สระที่สามารถเขียนได้เลย โดยไม่ต้องไปอาศัยพยัญชนะมาประกอบ โดยทำหน้าที่แทน อ และสระด้วย

สระลอย มี ๘ รูป ดังนี้

๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑ ๑ ๑ ๑๑
อะ อา อี อี อู อู เอ เอ

ตัวอย่างการใช้สระลอย เช่น

๑๑๑ (อนิจจา) ๑๑๑ (อาศัย) ๑๑๑ (อินทรีย์) ๑๑๑ (อุทก) ๑๑๑ (โอวาท)

๒. สระจม คือ สระที่ต้องอาศัยพยัญชนะมาประกอบเท่านั้นจึงจะใช้ได้ โดยเขียนไว้รอบพยัญชนะตัวเต็ม คือ ด้านหน้า เรียกว่า สระหน้า ด้านหลัง เรียกว่า สระหลัง ด้านบน เรียกว่า สระบน ด้านล่าง เรียกว่า สระล่าง

สระจม มี ๒๗ รูป ดังนี้

- ะ	- ๑	◌	◌	◌	◌	◌	◌
อ	อา	อิ	อี	อึ	อือ	อุ	อุ
เ- ะ	เ-	แ- ะ	แ-	โ- ะ	โ-	เ-๑	เ
เอะ	เอ	แอะ	แ	โอะ	โ	เออะ	เอ
◌ิ	◌ิ	◌ิ	◌ิ	◌ิ	◌ิ	◌ิ	◌ิ
อัวะ	อัว	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	เออะ	เอ
◌ั	◌ั	◌ั					
อำ	ไ	เ					

หมายเหตุ

สระที่มีตัวเพ็อง ๑ และ ๒ อยู่ได้บรรทัด เมื่อประกอบกับพยัญชนะควบกล้ำจะเปลี่ยนรูปไปโดยเขียนเป็นรูปพยัญชนะตัวเต็มในบรรทัดเดียวกันกับพยัญชนะต้น เช่น

◌ิ เปลี่ยนเป็น ◌ิ ◌ เช่น ๑ (หัว)

◌ิ เปลี่ยนเป็น ◌ิ ◌ เช่น ๑ (เหลือ)

สระพิเศษ อีก ๕ ตัว คือ

๑. ◌ สระ อา สูง ใช้เขียนกับ ๑ เพื่อให้แตกต่างจาก ต เช่น ◌ , ◌ (วา หรือ ว่า)
๒. ◌- ◌ ตัว ๑ เพ็อง ใช้เขียนแทนสระเอีย เมื่อมีตัวสะกด ◌ (เกี้ยว), ◌ (เสียง)
๓. ◌ ตัว หยอหยาดน้ำ ใช้เท่ากับเสียง สระออ สะกดด้วย ๑ (ออย) เช่น ◌ (คอย), ◌ (น้อย)
๔. ◌ ◌ / ◌ ◌ ใช้เขียนเหมือน ◌ ◌ ในภาษาไทย เช่น ◌ ◌ ภาษา
๕. ◌- ◌ ◌ โอ ใช้สำหรับเขียนภาษาบาลี ◌ ◌ (พุทธโศ) ◌ ◌ (สุกะโต)

ตัวสะกด

ตัวสะกดในอักษรวิธียกขรรคมอีสานนั้น นิยมสะกดด้วยพยัญชนะตัวเพ็อง หรือ ตัวห้อย และเขียนไว้ได้บรรทัด ส่วนพยัญชนะที่ไม่มีตัวเพ็องเมื่อทำหน้าที่เป็นพยัญชนะตัวสะกดจะใช้รูปพยัญชนะตัวเต็มเขียนไว้ได้บรรทัด เช่น **ᨧ᩠ᩅ** (อัครา) **ᨧ᩠ᩅ** (ทุกขา) เป็นต้น ส่วนพยัญชนะตัวเพ็องที่มีรูปต่างจากพยัญชนะตัวเต็มมีทั้งหมด ๑๖ ตัว ดังนี้

๑. ตัว ง เพ็อง ᨧ᩠ᩅ (ไม่อँगแล่น) ใช้เขียนบนตัวพยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (ของ) ᨧ᩠ᩅ (นาง)
 ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น **ᨧ᩠ᩅ** (ปาง) ᨧ᩠ᩅ (นาง)
๒. ตัว น เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (ต้น) ᨧ᩠ᩅ (คน)
๓. ตัว ม เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (จม) ᨧ᩠ᩅ (ต้ม)
๔. ตัว ป เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (กับ) ᨧ᩠ᩅ (จับ)
๕. ตัว ย เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (สวาย) ᨧ᩠ᩅ (ถ้าย)
๖. ตัว ร เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนหน้าพยัญชนะต้น เช่น ᨧ᩠ᩅ (พระ)
๗. ตัว ล เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (หลวง) ᨧ᩠ᩅ (ทั้งหลาย)
๘. ตัว ส เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (ประเทศ)
๙. ตัว อ เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (ก้อง) ᨧ᩠ᩅ (สอง)
๑๐. ตัว จ เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ, ᨧ᩠ᩅ, ᨧ᩠ᩅ (สัจจะ)
๑๑. ตัว ช เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ, ᨧ᩠ᩅ (อักษะ)
๑๒. ตัว ฐ เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (รัฏฐะ)
๑๓. ตัว ถ เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (วัตถุ)
๑๔. ตัว ฑ เพ็อง ᨧ᩠ᩅ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ᨧ᩠ᩅ (พุทธะ)

๑๕. ตัว พ เพียง ๖ ใช้เขียนได้พยัญชนะ เช่น ๖๓ (สัพพะ)

๑๖. ตัว ส เพียง ๓ (ส สองห้อง) ใช้เขียนภาษาบาลี เช่น ๓๓ (ตัสสะ)

๑๗. ตัว ญ เพียง ๑ ไม่มีรูป เขียนตัวเดียวเท่ากับ ญ ซ้อนกัน ๒ ตัว เช่น ๒๑๑ (ปัญญา)

หมายเหตุ

ตั้งแต่ข้อ ๑๐ - ๑๖ สำหรับใช้เขียนคำที่เป็นภาษาบาลี ถ้าเขียนเป็นคำไทย จะใส่ไม้ขีดก็ได้

เช่น ๖๓ (สัจจะ) ๓๓ (รัฐระ) ๒๑๑ (อชชะ) ๖๓ (สัพพะ) ๓๓ (ตัสสะ) เป็นต้น

วรรณยุกต์

วรรณยุกต์ในอักษรธรรมอีสานไม่มีรูป แต่มีเสียงวรรณยุกต์ครบทั้ง ๕ เสียงเหมือนภาษาไทย โดยที่ผู้อ่านต้องค้นหาเสียงเอาเองตามความหมายของประโยคหรือข้อความนั้นๆ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้คนโบราณอีสานเรียกว่า “หนังสือ หนังสือ” คือหาความหมายเอาเองตามคำบริบทที่แวดล้อมของคำนั้น ดังตัวอย่างเช่น

บุโอบุ๑๑๑๑๑

คำถ่ายทอด “บุโอบุมาแต่นา” คำอ่าน “บุโอบุมาแต่นา”

จะเห็นได้ว่า ข้อความข้างต้น สามารถอ่านได้หลายอย่างตามแต่จะใส่วรรณยุกต์ลงไป แต่คำที่ถูกคือ “บุโอบุมาแต่นา” โดยเฉพาะคำว่า บุ กับ บุ เขียนเหมือนกัน แต่เมื่อดูบริบทแวดล้อมของประโยคจะบังคับให้อ่านต่างกันจึงจะ得其ความหมาย ถ้าไม่อ่านต่างกันหรืออ่านแตกต่างจากนี้ก็ไม่ได้ความหมาย

เครื่องหมาย

เครื่องหมายในอักษรธรรมอีสานมีดังนี้

๑. ไม้ขีด ใช้เป็นตัวสะกดแทน ก เช่น ๑ (จัก) ๒๑ (หาก) ๓ (ดอก)

ใช้เป็นไม้หันอากาศ เช่น ๓ (อัน) ๓ (นั้น)

ใช้ประกอบกับคำที่ประสมด้วยสระ เอะ เอ ที่มีตัวสะกด เช่น ๓ (เป็น) ๓ (เหตุ)

ใช้ประกอบกับสระ เอีย ที่ไม่มีตัวสะกด เช่น ๓ (เสียว) ๓ (เมียว)

๒. ๐ นิกหิต ใช้เป็น ง สะกดเมื่อเขียนภาษาบาลี และประกอบกับสระเสียงสั้นคือ อะ อิ อุ
เท่านั้น เช่น ๐ (อิหัง) ๐ (กิง) ๐ (กาตุง)

ใช้แทนเสียงสระ ออ ที่ไม่มีตัวสะกด เมื่อเขียนภาษาอีสาน เช่น ๐ (บ) ๐ (พ่อ) ๐ (ก)

๓. ๐ ไม้กง หรือไม้กุ่ม ใช้ เขียนแทนสระโอะ ลทรูป เช่น ๐ (กม) ๐ (ต้น)

๔. ๐ ไม้ยมก ใช้เลข ๐ (๒) ใช้เขียนซ้ำคำหรือซ้ำความ เช่น ๐ ๐ (ต่างๆ) ๐ ๐ (นานา)

๕. ๐ ใช้เป็นตัวสะกดแทน ก เช่น ๐ (กัก) ๐ (ปีก)

ตัวเลข

ตัวเลขในอักษรธรรมอีสานมี ๑๐ รูป เหมือนภาษาไทยปัจจุบัน ดังนี้

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐

หมายเหตุ

๑. เลขหลักหน่วยเขียนตามปกติ เหมือนอักษรวิธีไทยปัจจุบัน

๒. เลขหลักสิบ จะเขียนจำนวนเต็มสิบแล้วตามด้วยจำนวนเศษ (ยกเว้น ๒๐ - ๒๕ บางครั้ง
ใช้คำว่า ซาว หมายถึง ๒๐ แทน) เช่น

๑๐ (๑๐) ๒๐๕ หรือ ๒๐๕ ๕ (๒๕) ๓๐๖ (๓๖)

๓. เลขหลักร้อยขึ้นไปจะใช้ตัวหนังสือบอกจำนวนเต็ม ตามด้วยจำนวนเศษ เช่น

๑ ร้อย (๑๐๐) ๒ ร้อย ๕ ร้อย ๕๐๐ (๒,๕๕๗) ๘ ร้อย ๕ ร้อย (๘๐,๕๐๐)

อักษรวิเศษ

อักษรวิเศษ หมายถึง อักษรธรรมอีสานที่มีวิธีประสมอักษรที่แตกต่างจากกฎเกณฑ์ทั่วไป ซึ่งมีรูปร่างแตกต่างไปจากคำเดิมหรือคำอ่านมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนอีสานสมัยโบราณต้องการที่จะประหยัดเวลาและแรงงาน ตลอดถึงจำนวน ขนาดและขอบเขตของใบลานที่ใช้จารทำหนังสือจึงคิดบัญญัติศัพท์พิเศษขึ้นใช้ บางทีก็เพื่อแสดงภูมิความรู้ ฉะนั้นจึงเป็นปัญหามากสำหรับผู้เริ่มหัดอ่าน และจะต้องจดจำเป็นกรณีพิเศษ จึงขอยกตัวอย่างอักษรวิเศษที่พบอยู่บ่อยๆ เพื่อให้ผู้เริ่มหัดอ่านจดจำไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการอ่านอักษรธรรมอีสานต่อไปดังนี้

อ	อันว่า	อัว อัว	ทั้งหลาย
คฺ	คฺรา	คฺ คฺ	แล
อฺ	แล้ว	อฺ	แท้แล
คฺ	แลนา	คฺ คฺ	ชะแล
คฺ	ก็ดี	คฺ	ก็มี
คฺ	ก็ข้า	คฺ	ก็กล่าว
คฺ	บ่มี	คฺ	บ่มา
คฺ	กระทำ	คฺ	ไปบอก,บอกไป
คฺ	กาลา	คฺ	กาละ
คฺ	คือว่า	คฺ	ชื่อว่า
คฺ	ถือว่า	คฺ	ชื่อว่า
คฺ	บาลี	คฺ	ศิลา
คฺ	ศาลา	คฺ	แซ่น้ำ
คฺ	นา	คฺ	นำ, น้ำ
คฺ	ดีหลี	คฺ	ดีล้ำ

ໄລ້ງ	หลังไหล, ไหลหลัง	ໄລ້ງ	ไหลหลาม
ລີ່ຍ	ลึ้ย	ໄປ້ງ	บ่ไปบ่มา, บ่มาบ่ไป
ຜີ່	ฟี่	ໄຂ້	ได้คู่
ໄຂ້	ได้คู่ดี, ได้คู่ได้ดี	ໄຂ້	มากมาย
ຢູ່	อยู่อย่าง, อยู่อย่า	ຢູ່	มีคำว่า
ຍິ່ງ	ยืนยาว	ຢູ່	เห็นเหตุ
ໄຍ່	ให้หาย	ຍິ່ງ	หนีหาย
ເຂົ້າ	เข้าของ	ໄຂ້	ก็ได้
ໄຍ່	ใส่น้ำ	ໄຍ່	สั่งสอน
ສ່ງ	ส่งสาร	ໄຍ່	ใส่สน้อย
ໄຍ່ໄຍ່	ในปากว่างกลางไพร	ໄຍ່	น้องนาง, นางน้อง

หมายเหตุ

นี่เป็นส่วนหนึ่งของคำพิเศษ ยังมีคำพิเศษอีกจำนวนมาก เมื่อผู้ศึกษาอ่านเอกสารโบราณมากขึ้นก็จะยิ่งเห็นมาก ต้องพยายามอาศัยการพิจารณาตีความหมายในประโยค การอ่านหรือเขียนอักษรธรรมนั้นไม่สามารถยึดหลักอักษรวิธีเป็นมาตรฐานไม่ได้ คำๆ เดียวกันอาจเขียนแตกต่างกันหรือเขียนได้หลายอย่าง ผู้เขียนจะเขียนอย่างไรก็ได้ ขอให้อ่านได้และเป็นคำที่ต้องการสื่อเท่านั้น ดังจะพบเห็นมากมายในเอกสารโบราณที่คำๆ เดียวกันแต่เขียนต่างกันแม้เป็นคนเดียวกันเขียนก็ตาม

อักษรวิธีของอักษรธรรมอีสานที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นกฎเกณฑ์โดยทั่วไปที่ผู้ศึกษาสามารถนำมาเป็นบรรทัดฐานในการอ่านและเขียนอักษรธรรมอีสาน และอุปสรรคอีกอย่างหนึ่งที่มีปัญหาสำหรับนักศึกษาใหม่ก็คือลายมือของแต่ละคนที่จารไม่เหมือนกัน แต่เราก็ต้องอาศัยรูปแบบตัวหนังสือที่พบโดยส่วนมากเป็นบรรทัดฐาน เมื่ออ่านบ่อยๆ พบเห็นหลายๆ ลายมือเราก็จะคุ้นเคยไปเองไม่ว่าจะเป็นลายมือแบบไหนก็สามารถจะอ่านได้

แบบฝึกหัดอ่านที่ ๑

(แจกแม่ ก กา และตัวสะกด)

แบบฝึกหัดอ่านต่อไปนี้จะใช้พยัญชนะ ก เป็นตัวอย่างในการแจก เพื่อให้ผู้เรียนอักษรธรรมอีสานได้ฝึกหัดอ่านให้เข้าใจ และพยัญชนะตัวอื่นๆ ก็แจกเหมือนกัน ดังนี้

การแจกสระ

คะ ^๖	คว	คิ	คึ	คึ	คึ	คุ	คู
กะ	กา	กิ	กี	กึ	กึ	กู	คู
คะ	คจ	คฉะ	คช	โคชะ	คจ	คอชะ	คจ
เกะ	เก	แกะ	แก	โกชะ	โก	เกอะ	กจ
คะ	คจ	คฉะ	คช	คฉะ	คจ	คฉะ	คจ
กัชะ	กัจ	เก็ชะ	เก็ช	เก็ชะ	เก็ช	เกอะ	กจ
คจ	คจ	คจ					
กัจ	กัจ	เกัจ					

หมายเหตุ

สำหรับ ๑ + ๑ (น + ๑) จะมีรูปเป็น ๑๑ จะไม่เป็น ๑๑ ๑ + ๑ (น + ๑) จะมีรูปเป็น ๑๑

การแจกพยัญชนะตัวสะกด แม่ กก

กัจ	กจ	กจ	กจ	กจ	กจ
กัจ	กจ	กจ	กจ	กจ	กจ
กจ	กจ	กจ	กจ	กจ	กจ
กจ	กจ	กจ	กจ	กจ	กจ

^๖ สระอะ โดยทั่วไปไม่ต้องประกอบกับพยัญชนะ แต่อ่านออกเสียง อะ ได้เลย เหมือนภาษาบาลี ก อ่านว่า กะ เป็นต้น

การแจกพยัญชนะตัวสะกด แม่ กง

กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั

การแจกพยัญชนะตัวสะกด แม่ กน

กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั

หมายเหตุ

สำหรับตัวสะกดแม่กน เมื่อมีสระหรือพยัญชนะควบกล้ำอยู่ได้พยัญชนะตัวเต็ม จะเขียนบนบรรทัดเดียวกับพยัญชนะตัวเต็มและเปลี่ยนจาก ฅ (น) เป็น ฌ (ร)

การแจกพยัญชนะตัวสะกด แม่ กม

กั	กั	กั	กั	กั	กั
กั	กั	กั	กั	กั	กั

ດູູ	ດູູ	ດູ້	ດູ	ດູ້	ດູ
ກຸມ	ກຸມ	ເກັມ	ເກມ	ເກັມ	ແກມ
ດູ້	ໂດູ	ດູູ	ດູູ	ດູູ	ດູູ້
ກມ	ໂກມ	ກອມ	ກາມ	ເກ້ຍມ	ເກ້ອມ
ດູ້					
ເກີມ					

ການແຈກພັດສະດັວສະກດ ແມ່ ເຄຍ

ດູ້	ດູ້	ດູ້	ດູ້	ດູ້	ດູ້
ກັຍ	ກາຍ	ກີຍ	ກີຍ	ກີຍ	ກີຍ
ດູູ	ດູູ	ດູ້	ໂດູ	ດູູ	ດູູ
ກຸຍ	ກຸຍ	ເຄຍ	ໂກຍ	ກອຍ	ກາຍ
ດູູ້	ດູ້				
ເກືອຍ	ເກີຍ				

ການແຈກພັດສະດັວສະກດ ແມ່ ເຄວ

ດູ	ດູ	ດູ	ດູ	ດູ	ດູ
ກາວ	ກີວ	ກີວ	ເກວ	ແກວ	ເກ້ວ

๑. ๑๑๑๑๑๑ (๑๑๑)

๑. ๑๑๑๑ (๑๑)

๑. ๑๑๑๑ (๑๑๑)

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑ ๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑

๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑

๑๑๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑ ๑๑๑๑๑๑

6. ວິໄສບວກ (ນູນນູນ)

໒. ສິລປາຣມີ (ສມາສມຸທຸໂຫ)

໒. ສິລະປາຣະມີ (ສັມມາສັມຸທຸໂຫ)

ຜູ້ອົບ ແວງ ຕວດີ ວິໄສບວກເີນູນ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ສິລປາຣມີສມຸປນໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ສິລະປາຣະມີສັມປັນໂນ

ຜູ້ອົບ ແວງ ຕວດີ ວິໄສດູບູບວກເີນູນ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ສິລອຸປປາຣມີສມຸປນໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ສິລະອຸປປະປາຣະມີສັມປັນໂນ

ຜູ້ອົບ ແວງ ຕວດີ ວິໄສບຣຸຊບວກເີນູນ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ສິລປຣມຸຕປາຣມີສມຸປນໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ສິລະປະຣະມັຕປາຣະມີສັມປັນໂນ

ຜູ້ອົບ ນູນນູນ ດວດີ ດວດີ ດວດີ ດວດີ ດວດີ ດວດີ

ພຸໂຫ ສພຸພຸລຸດຕະຖາໂນ ອະນັນຕາທິຄຸນສມຸປນໂນ ຄໂຕ ໂສ ກຄວາ

ພຸໂຫ ສັພພັຍຸດຕະຖາໂນ ອະນັນຕາທິຄຸນສັມປັນໂນ ຄໂຕ ໂສ ກະຄະວາ

ຜູ້ອົບ ນູນນູນ ວັດ ແວງ ຕວດີ ນູນນູນ ນູນນູນ ດວດີ

ອິຕິປິ ສມາສມຸທຸໂຫ ວັດ ໂສ ກຄວາ ສມາສມຸທຸໂຫ ສຣຸນິ ຄຈຸຣາມີ

ອິຕິປິ ສັມມາສັມຸທຸໂຫ ວະຕະ ໂສ ກະຄະວາ ສັມມາສັມຸທຸໂຫ ສະຣະຣຸນິ ຄຈຸຣາມີ

ນູນນູນ ນິວນ ດວດີ

ສມາສມຸທຸໂຫ ສິຣສາ ນມາມີ

ສັມມາສັມຸທຸໂຫ ສິຣະສາ ນະມາມີ

໓. ເດຊັບູບວອຮີ (ອິດຊ້ວອດກວມຟູງຊູ)

໑. ເນກຸໝຸມປາຣມີ (ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ)

໑. ເນກຸໝຸມປາຣມີ (ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ)

ຜູ້ຕິປິ ດວງ ດວດີ ເດຊັບູບວອຮີຟູງຊູ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ຜູ້ຕິປິ ດວງ ດວດີ ເດຊັບູບວອຮີຟູງຊູ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ຜູ້ຕິປິ ດວງ ດວດີ ເດຊັບູບວອຮີຟູງຊູ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ຜູ້ຕິປິ ດວງ ດວດີ ເດຊັບູບວອຮີຟູງຊູ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ເນກຸໝຸມປາຣມີສມຸປນຸໂນ

ຜູ້ຕິປິ ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ວຕ ໂສ ກຄວາ ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ສຣຸນິ ຄຈຸຄາມີ

ອິຕິປິ ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ວຕ ໂສ ກຄວາ ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ສຣຸນິ ຄຈຸຄາມີ

ອິຕິປິ ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ວຕ ໂສ ກຄວາ ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ສຣຸນິ ຄຈຸຄາມີ

ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ວຕ ໂສ ກຄວາ

ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ວຕ ໂສ ກຄວາ

ວິຊາຈຣຣສມຸປນຸໂນ ວຕ ໂສ ກຄວາ

ຂ. ອິນິທະຍາສາສະໜາ (ເຜົ່າຕອນ)

ຂ. ວິຣິຍາປາຣະມີ (ໂລກວິຫຼ)

ຂ. ວິຣິຍະປາຣະມີ (ໂລກະວິຫຼ)

ຜູ້ຕັ້ງ ເຜົ່າ ຕອນ ອິນິທະຍາສາສະໜາ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ວິຣິຍາປາຣະມີສມຸປນໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ວິຣິຍະປາຣະມີສັມປິນໂນ

ຜູ້ຕັ້ງ ເຜົ່າ ຕອນ ອິນິທະຍາສາສະໜາ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ວິຣິຍອຸປະປາຣະມີສມຸປນໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ວິຣິຍອຸປະປາຣະມີສັມປິນໂນ

ຜູ້ຕັ້ງ ເຜົ່າ ຕອນ ອິນິທະຍາສາສະໜາ

ອິຕິປິ ໂສ ກຄວາ ວິຣິຍປຣມຕຸປາຣະມີສມຸປນໂນ

ອິຕິປິ ໂສ ກະຄະວາ ວິຣິຍະປະຣະມັຕະປາຣະມີສັມປິນໂນ

ຜູ້ຕັ້ງ ນັກສູດສາສະໜາ ຕອນ ອິນິທະຍາສາສະໜາ ຕອນ ເຜົ່າ ຕອນ

ພຸທໂຮ ສພຸພຸລຸດຕະຍາໂນ ອະນັນຕາທິຄຸນສມຸປນໂນ ຄໂຕ ໂສ ກຄວາ

ພຸທໂຮ ສັພພຸລຸດຕະຍາໂນ ອະນັນຕາທິຄຸນສັມປິນໂນ ຄໂຕ ໂສ ກະຄະວາ

ຜູ້ຕັ້ງ ເຜົ່າຕອນ ອອກ ເຜົ່າ ຕອນ ເຜົ່າຕອນ ນອກ ດຽວ

ອິຕິປິ ໂລກວິຫຼ ວຕ ໂສ ກຄວາ ໂລກວິຫຼ ສຣຸນິ ຄຈຸນາມີ

ອິຕິປິ ໂລກະວິຫຼ ວະຕະ ໂສ ກະຄະວາ ໂລກະວິຫຼ ສະຣະຣຸນິ ຄຈຸນາມີ

ເຜົ່າຕອນ ນິກາຍ ດຽວ

ໂລກວິຫຼ ສິຣສາ ນມາມີ

ໂລກະວິຫຼ ສິຣະສາ ນະມາມີ

គ. ឧត្តិបទថី (ពុទ្ធកថា)

៦. ឧត្តិបារមី (ឧត្តិបារមី)

៦. ឧត្តិបារមី (ឧត្តិបារមី)

ធូលីបិ ធារ ពណិ ឧត្តិបទថីធូលី

ធូលីបិ តៃ ភក្កា ឧត្តិបារមីធូលី

ធូលីបិ តៃ ភក្កា ឧត្តិបារមីធូលី

ធូលីបិ ធារ ពណិ ឧត្តិបទថីធូលី

ធូលីបិ តៃ ភក្កា ឧត្តិបារមីធូលី

ធូលីបិ តៃ ភក្កា ឧត្តិបារមីធូលី

ធូលីបិ ធារ ពណិ ឧត្តិបទថីធូលី

ធូលីបិ តៃ ភក្កា ឧត្តិបារមីធូលី

ធូលីបិ តៃ ភក្កា ឧត្តិបារមីធូលី

ធូលីបិ ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី ធូលីបិ ឧត្តិបទថី

ធូលីបិ ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី ធូលីបិ ឧត្តិបទថី

ធូលីបិ ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី ធូលីបិ ឧត្តិបទថី

ធូលីបិ ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី ធូលីបិ ឧត្តិបទថី

ធូលីបិ ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី ធូលីបិ ឧត្តិបទថី

ធូលីបិ ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី ធូលីបិ ឧត្តិបទថី

ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី

ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី

ឧត្តិបទថី ឧត្តិបទថីធូលី

១០. ទុលច្ឆ័យបាវនា (ពណ៌)

១០. ខុបេក្សាបារមី (ភក្ខា)

១០. ខុបេក្សាបារមី (ភក្ខា)

ធុតិបិ ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនាធិរាជ្យ

វិទិបិ តៃ ភក្ខា ខុបេក្សាបារមីសម្បណ៌

វិទិបិ តៃ ភក្ខា ខុបេក្សាបារមីសម្បណ៌

ធុតិបិ ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនាធិរាជ្យ

វិទិបិ តៃ ភក្ខា ខុបេក្សាបារមីសម្បណ៌

វិទិបិ តៃ ភក្ខា ខុបេក្សាបារមីសម្បណ៌

ធុតិបិ ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនាធិរាជ្យ

វិទិបិ តៃ ភក្ខា ខុបេក្សាបារមីសម្បណ៌

វិទិបិ តៃ ភក្ខា ខុបេក្សាបារមីសម្បណ៌

សុត្តន្ត បិដក ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា

សុត្តន្ត បិដក ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា

សុត្តន្ត បិដក ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា

សុត្តន្ត បិដក ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា

សុត្តន្ត បិដក

សុត្តន្ត បិដក ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា

សុត្តន្ត បិដក ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា ឆោ ពណ៌ ទុលច្ឆ័យបាវនា

OmOmOmOmOmOmOmOm

แบบฝึกหัดอ่านที่ ๓

(วิธีเขียนภาษาไทย)

ดอิดบุนิหวา อวดถั่วตั่วตั่ว บวตั่วบวบว

คติธรรมศีลห้า จากวรรณกรรมเรื่องปลาแดกปลาสมอ

โหวตั่วตั่วจตุ บวตั่วตั่วบว
ให้พากันเขียนสู้ ปาณาติบาต

ดอิดบว การฆ่าสัตว์โดยซ้าย หมายถึงจองเวร
เว้นจาก

บวตั่ว ติโหวตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่วตั่วตั่ว
ปาปนั้น มีโทษมากน้อย ตามแต่กระบวนคุณ

บวตั่ว ติตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่ว
สัตว์นั้น มีคุณหลาย ตั้งจ้วควายช้าง

บวตั่วตั่ว ติตั่วตั่วตั่ว
มันทำนาให้ ทั้งเกวียนลากแก่

บวตั่ว ตั่วตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่ว
มันมี คุณเที่ยงแท้ คนได้เบิ่งแยง

ตั่วตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่วตั่ว
กินคุณแล้ว สังก่กินขึ้นต่อน

ตั่วตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่วตั่ว
กูร์ณาทอ่ก้อย สังก่กินขึ้นปล่าคอย

ตั่วตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่วตั่ว
อทินนานั้น อย่างลักเอาของท่าน

ตั่วตั่วตั่ว ตั่วตั่วตั่วตั่ว
เว้นขโมยให้ได้ ตนเจ้าอย่าเอา

ຫົວບູຮອງ

ອ່າຢ່າເປັນສ້າຍ

ໄໝ້ຊື່ໄຊໂອ

ໃຫ້ສັດຍ໌ຮູ້ໃນໃຈ

ວູ້ແຕ່

ຕັ້ງແຕ່

ຮູ້ແຮງຊຸງ

ເພີ່ມເລີ່ມເຕີຍາ

ຫົວໄປດົງດູອູ້

ອ່າໄປເອາຄວຣເວັນ

ຫົວບູໂຮຮງ

ອ່າເປັນໂຈຣສ້າຍ

ຕວງອຸບຸງຊຸງ

ຕາມທາງຍາດແຍ່ງ

ດົງຮູ້ເຊີ່ງ

ເອາອ່າງເພີ່ນຮ້າງ

ບຸງໄປບໍ່ຂີ່

ທາງໄວ້ປັດ

ແຮງຊຸງ

ແມ່ນລັກ

ຮູ້ດູງຊຸງ

ຈັກກາຍຮ້າງ

ບຸງໄປໄວ້ເຊີ່ງ

ສັນເຕີຍາໃຫ້ເວັນຮ້າງ

ບຸ້ງຊຸງ

ບັງເນີຍຄອາ

ຮູ້ໂຮງຊຸງ

ທີ່ໂສ່ນານີ້

ບຸ້ງຊຸງບຸງຊຸງ

ເປັນສ້າຍບາປວຣ

ຕວງຊຸງ

ກາເມເວັນ

ຫົວໄປຊຸງຊຸງ

ອ່າໄປຮູ້ເມີຍທ່ານ

ຫົວໄປ

ອ່າໄປ

ບຸ້ງຊຸງຊຸງ

ສມເສພຮ້ອນ

ໂອ້ງຊຸງຕວງ ຮູ້

ໃຈພື້ນເຄີຍກາມ ແທ້ນອ

ຮູ້ໂຮງຊຸງ

ມີສາຈານີ້

ຮູ້ໂຮງຊຸງຊຸງ

ຄືອາການຮ້າງ

ບຸ້ງຊຸງ

ສມເສພຮ້າງ

ບຸ້ງຊຸງບຸງຊຸງ

ເປັນສ້າຍບາປວຣ

ຮູ້ໂຮງຊຸງ

ຜ້າພື້ນຮ້າງ

ໂອ້ງຊຸງຊຸງຊຸງ

ໃຫ້ເວັນຮ້າງພື້ນໂກດ

ຫົວໄປ

ອ່າໄປ

ຮູ້ໂຮງຊຸງຊຸງ

ຮູ້ເອາຜ້າເອາ

ບຸງຊຸງຊຸງຊຸງ

ບາປວຣຮູ້ໂຮງຊຸງ

ຜູ້ຮຽນ

ลูกเมีย

ເຊິ່ງທຸກທຸງດູງ

เพื่อนหวงห้ามแล้ว

ອົງໄປໂລກກາມ

อย่าไปโลกกาเม

ແຕ່ນອ

แทนอ

ຜູ້ອໍ

มันจัก

ຜູ້ໄດ້ເຮັດ

เป็นไฟเผา

ອຸຊຸດີໄດ້ເຮັດ

จุดคนในเนื้อ

ຜູ້ມາວອຸຊຸດ

มสาวาทนั้น

ອົງໄຂວາງອຸຊຸດ

อย่าได้ล่ายทางตัวะ

ຜູ້ຜູ້

มันเป็น

ຕວ່ອຸຊຸດ

กรรมทางวาจา

ບົວຜູ້ອຸຊຸດ

ปากเหม็นเป็นฮ้าย แทนอ

ອົງໄຂວົງ

อย่าได้เฝ้า

ປີ້ໄປໄປ

ป็นไปไปมา

ເວົ້າໄມ້ຈິງ

เฝ้าให้มีสัจจะ

ວິຊຸດຊິນິຕຽງ

จึงแม่นคงศีลเกี้ยว

ອຸຊຸດວົງດີ

ความเฝ้านี้

ຜູ້ບຸນໄດ້ດີ

เป็นยังไฟลน

ອົງໄຂ

อย่าได้

ຕວ່ອຸຊຸດ

อำพรางตัวะ

ຊຸດຊິນິຕຽງ

ตั้งแดนสองถิ่น

ອົງຮູ້ອຸຊຸດ

จักมีเวร้งซ่อง

ເຊິ່ງຮູ້ອຸຊຸດ

ถึงคนฮ้อนแสง

ແຮງເຊິ່ງຮູ້ອຸຊຸດ

แนวเชื้ออั้งเพ้า

ອຸຊຸດອາໄວ

ความเฝ้าฆ่าโต

ອົງໄຂ

อย่าได้

ໂວໂວເວົ້າ

โวโวเฝ้า

ອຸຊຸດບຸນໄມ

ความบ่มีทำใส่

ໂອອົງ

ใจอย่า

ເຊິ່ງຮູ້ອຸຊຸດ

เหมือนคังไม้

ຮູ້ອຸຊຸດ

มีคังมุ่นใน

ແຕ່ນອ

แทนอ

	ບຸຣາຜູ້ວາ ສຸຣາເຄົ້າ	ເລຮຸ່ງໄພດູ້ອູ ເມຣຸ່ຍໃຫ້ເວ້ນບາດ
ໄຜບຸຣຸ ໄຟປະມາທ	ມື້ອິດ ສິດຂ້ອນີ້	ບັດວາດຸືຊືືຜວາ ປັດຖຸນານ້ອຍຄ່ອຍຜຸນາ
	ບຸຣາດີ ສຸຣານີ້	ດູ້ພາດູ້ເອົາແຊງ ເປັນຍາກິນເຂົ້າແຮບ
ອັງຮາດູ້ ທ່ວ່າອ່າເປັນ	ດູ້ເຊືອືູຜູ້ວາ ນັກເລງຈີ່ເຄົ້າ	ເລຮຸ່ງບຸງທູວາ ເມາສ້າຍບາປຸນາ
ຜູ້ອັ ມັນຈັກ	ເຊືອືູຮຸງ ເກີດໂຣກສ້າຍ	ດູ້ມື້ອຸບັດວາ ເປັນສິ່ງທອນປັດຖຸນາ
	ເຊືອືູໄວຕູ້ ເຈັບໃນໄຕທຸງ	ຕຸງຊູ້ເຊືອືູ ພາຣີຄອງເຄິງເນື້ອ
	ດູ້ດູ້ຜູ້ວາ ຄນກິນເຄົ້າ	ເລຮຸ່ງດູ້ບຸຣຸ ເມາມັວແຄ້ວປະມາທ
	ດູ້ອິຜູ້ວາ ຄນຈີ່ເຄົ້າ	ດູ້ດູ້ບຸຣຸດຸຣ ກິນແຄ້ວປະມາທຄຸນ

~~~~~